

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 36

V Gorici, v petek 4. maja 1928

Leto XI.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Zaplenjeni.

»Goriška Straža« od 2. t. m. je bila zaplenjena. Od goriške prefekture smo dobili sledeči odlok:

Št. 1823/Gab.

Prefekt goriške pokrajine.

Vpoštevajte, da je članek z naslovom »Novo življenje«, priobčen v št. 35. krajevnega periodičnega lista »Goriška Straža« dne 2. t. m., napisan z očitnimi in tendencioznimi namigi, ki hočejo sedanjim političnim odredbam podvreči neresnične kvarljive vplive na vzgojo mladine, katera naj bi na ta način bila prisiljena, zavzeti sovražno stališče proti državi in režimu;

vpoštevajte, da bi omenjeni članek lahko vzbudil postavne zamere in razburil duhove v svrhu kaljenja javnega miru;

vpoštevajte nadalje, da je notica, priobčena pod naslovom: »Ponarejena vložna knjižica«, napisana po načinu, ki ima tendenciozen namen;

vpoštevajte kr. odloke od 15. VII. 1923 št. 3288 in 10. VII. 1924 št. 1081

ODLOČA

zaplembo omenjenega lista in naroča g. kvestorju, da se ta ukrep postavno izvrši.

Gorica, dne 2. maja 1928, leto VI.

Prefekt
CASSINI.

Cenjene naročnike prosimo, da nam brez zamere oprostijo, ker radi zaplembe niso dobili zadnje številke. V nadomestilo smo izdali današnjo številko s prilogo.

Boj v Mehiki.

Še so na svetu dežele, kjer je najpriprostejša svoboda človeške vesti kruto tlačena. Najhujše zatiranje morajo prenašati sedaj katoličani v Mehiki. Mehika je tako velika kakor Nemčija, Francija, Španija in Italija vkup, ima pa samo 16 milijonov prebivalcev. Po veri je skoro vse ljudstvo katoliško. Ti katoličani pa morajo živeti sedaj v pravem mučeništvu. Nočemo se spuščati v podrobna poročila, zato navajamo samo splošen obris, ki pravi:

V Mehiki se gode grozne reči. Ko je Kajn ubil svojega brata, ga je Bog poklical: »Kajn, kje je tvoj brat Abel? Kri tvojega brata, ki si ga ubil, kriči k meni po maščevanju.« Kamorkoli je prišlo krščanstvo, povsod je učilo in ni popustilo od zahtev, da se prizanaša človeškemu življenju: življenju vsakega človeka, naj si bo bogatin ali berač, svoboden ali suženj. Samo kadar zahteva blagor domovine, sme postavni vladar poklicati vojake pod orožje in jih poslati v vojno, in samo zločin najtežje vrste se sme od postavne oblasti kaznovati — po postavni obsodbi — s smrtjo. V Mehiki pa človeško življenje ne velja več piškavega oreha: do oblasti so prišli ljudje, ki Boga in božje postave nočejo poznati, prostožidarji, nasilneži, oboževalci države, in ti so sklenili pobiti vsakogar, kdor kakorkoli že izvršuje verska

dejanja! Pobiti vse duhovnike, pobiti ljudi, ki hočejo sprejemati zakramente, poklati žene in otroke, ki prihajajo iz cerkve — to je strašni načrt mehikanskih brezbožnežev. Grozovit položaj za katoličane v nesrečni deželi! Le-ta nesrečni po-

ložaj zahteva od vsakega katoličana, da se postavi za človeške pravice katoliških vernikov v Mehiki. Za njih usodo smo vsi odgovorni, ako molčimo; lopovi, ki pobijajo verno ljudstvo, naj čutijo, da jih svet obsoja kot morilce.

Kaj se godi po svetu?

Dolgo se že nismo bavili z razmerami v sosedni državi Jugoslaviji. Odkar se je sestavila sedanja vlada, gre življenje lepo naprej. Vlada mnogo dela, državni zbor tudi. Prebivalstvo upa, da bo sedanja vlada rešila mnogo nujnih in perečih vprašanj. Edino opozicijske skupine (Radić, Pribičević) trdijo že dolgo časa, da bo vlada kmalu padla in da se bo sestavila široka koncentracijska vlada. Radić je celo predlagal, naj postane ministrski predsednik kak general. Kljub vsemu temu pa ni verjetno, da bo vlada šla.

Pretekli teden se je pričelo povečano zasedanje narodne skupščine. Prvo delo skupščine je bilo, da je odobrila 5 milijonov dinarjev za kraje v Grčiji in Bolgariji, ki so trpeli radi potresa. Ta sklep je bil sprejet soglasno, kar dokazuje, da se v važnih in težkih urah strnejo vsi jugoslovanski narodi ne glede na politično prepričanje. To je zdrav pojav jugoslovanskega parlamentarizma.

Takoj nato pa so voditelji opozicijskih skupin Radić, Pribičević in Jovanović (zemljorodnik) naslovili na zunanjega ministra dr. Marinkovića, ki se je pravkar vrnil iz inozemstva, interpelacijo o vesteh o italijansko-albanski carinski zvezi.

Intereplacija se glasi: »Došle so vesti, da namerava Italija v kratkem skleniti z Albanijo carinsko zvezo. Pozneje bi se ta zveza spremenila v popolno pokroviteljstvo. Po vsem tem, kar je Italija storila, da osami Jugoslavijo, se zdi, da italijanska politika na Balkanu pravi pravlja važne dogodke in sicer pred 28. julijem, to je pred dnem, ko zapade naša prijateljska pogodba z Italijo.

Ker smo večkrat ugotovili, da je bila naša bojazen utemeljena, posebno kadar je šlo za politiko Italije nasproti Albaniji, zato vprašujemo zunanjega ministra sledeče:

1) Ali Italija res namerava skleniti carinsko zvezo z Albanijo in proglasiti italijansko pokroviteljstvo nad Albanijo?

2) Kakšno je stališče velesil nasproti temu načrtu, posebno stališče tistih velesil, ki so 9. novembra 1921. podpisali listino o Albaniji in o italijanskih pravicah v tej deželi?

3) Ali bi ne bilo pravično, da bi mi kaj ukrenili, da osvobodimo Albanijo izpod italijanskega pokroviteljstva in da uredimo razmerje Albanije do Zveze narodov tako, da bodo Albanija in druge balkanske države iztrgane iz volje Italije, ki stremi za tem, da bi ohranila na Balkanu stara sovraštva in ustvarila nemire in zmede?

Interpelacijo je podpisal kot že omenjeno tudi voditelj zemljorodnikov Jovanović, ki je znan kot dober poznavalec zunanjih političnih vprašanj. Dr. Marinković bo menda odgovoril v četrtek 3. maja. Mogoče bo kaj povedal o pogajanjih z Italijo. 28. julija namreč zapade ita-

lijansko-jugoslovanska prijateljska pogodba, ki so jo v januarju podaljšali za šest mesecev. Za obnovitev pogodbe se morajo vršiti pogajanja, od katerih je odvisno nadaljnje razmerje med obema državama ob Jadranskem morju.

* * *

Ožje volitve v Franciji.

V tednu od 22. do 29. aprila je bilo v Franciji živahno gibanje strank. V vseh volilnih okrajih, ki niso že 22. aprila izvolili svojega poslanca, so posamezne stranke sklepale dogovore o postopanju v ožjih volitvah. Postavljali so nove kandidate, umikali stare kandidate, pregovarjali volilce, naj glasujejo za kandidata druge stranke itd. V nekaterih krajih, kjer je bila izvolitev kaškega vplivnega in važnega politika dvomljiva, so postavili takomerenega slamnatega kandidata, to se pravi, kandidirali so kakega čisto brezpomembnega možicelja samo zato, da se je število kandidatov povečalo in da so se glasovi cepili.

Sklenili so pa tudi važne politične zveze. Tako so n. pr. v 95 odstotkih vseh volilnih okrajev sklenili zvezo med meščansko levico in socialisti. Pri tej zvezi sta znatno pomagala znana levičarska ministra Herriot in Sarraut. Radikalni socialisti (Herriot) so umaknili šest kandidatov v prid socialistom, socialisti so pa v petih okrajih pozvali svoje volilce, naj glasujejo za Herriotovo skupino. Tako je zopet deloma oživel znani levičarski kartel, ki se je takoj po volitvah 1. 1924. sestavil iz socialistov, republikanskih socialistov (Painlevé) in radikalnih socialistov (Herriot). Takrat je imel kartel, ako prištejemo še komuniste, 304 poslance od 581. Po tem se je razbil ob težkem finančnem položaju, ki ga vlade kartela niso mogle rešiti. Prišel je Poincaré, ki je ustvaril takozvano »Narodno zvezo«, v katero je del kartela vstopil, del (socialisti) pa je prišel v opozicijo. Poincaréju sedaj desničarske stranke očitajo, da je pomagal zopet ustvariti kartel.

Komunisti.

Komunistična stranka ni pri volitvah 22. aprila izvolila nobenega poslanca. Število komunističnih glasov je sicer znatno naraslo, toda radi volilnega reda so vsi kandidatje prišli v ožjo volitev. Za komuniste je nastalo težko vprašanje: ali vztrajajo trdno pri svojem načelu, da z meščanskimi strankami ni nobenega stika, in pri tem izgubijo mnogo mandatov, ali pa sklenejo tu in tam, kjer položaj kaže na uspeh, kak kompromis s socialisti. Sami se niso znali odločiti. Zvedeli pa so, da je slučajno v Berlinu Litvinov, sovjetski podkomisar za zunanje zadeve. Poslali so torej k njemu odposlanca Renauda, naj ga pobara, ali Moskva še vedno vztraja pri svojem nepopustljivem načelnem stališču. Renaud je imel nalog, Litvinova prepričati, da je za francoski

komunizem bolje, ako sklene kak majhen volilni kompromis s socialisti. Litvinov se ni dal pregovoriti. Ko mu je Renaud zagrozil, da pojde v Moskvo, kjer bo pred izvrševalnim odborom tretje internacionale zagovarjal francosko stališče, mu je Litvinov odgovoril, da mu bo odrekel vizum na potni list. Francoski komunisti da morajo ubogati povelje moskovske internacionale. Renaud se je vrnil v Pariz, ne da bi kaj opravil.

Izid volitev.

V nedeljo zvečer so že vedeli za izid ožjih volitev. Komunisti so dobili 16 mandatov (prej 26). Dva sedaj izvoljena komunistična nista vključena pri Tretji internacionali Socialisti imajo 104 mandate (prej 104), republikanski socialisti 47 (prej 44), radikalni socialisti 123 (prej 130), levičarski radikali 55 (prej 42), levičarski republikanci 106 (prej 81), demokratje 145 (prej 117). Nato je še nekaj konservativcev in alzaških avtonomistov. Treba pa je priпомniti, da si glede številki niti uradne komisije niso prav na jasnem. Pri nekaterih kandidatih namreč ne vedo, v katero stran ko bi jih vtaknili. Zato se poročila precej razlikujejo.

Komunisti so dobili manj mandatov kot 1. 1924., čeprav je število njihovih glasov naraslo. Izvoljeni niso bili voditelji socialistov Léon Blum, Ferdinand Buisson, krščanski socialc Marc Sangnier itd.

Ali bo kaj sprememb?

V glavnem je torej zmagal Poincaré in njegova »Narodna zveza«. Radi tega najbrž ne bo velikih sprememb v kurzu francoske politike. Edino za zunanjo politiko gre. Herriot zahteva menda zunanje ministrstvo zase, Poincaré bi ga tudi rad vodil, Briand je še vedno živ. Ako bo prevzel zunanjo politiko Poincaré, se bo ista precej spremenila, kajti Poincaré ni posebno navdušen za Locarno.

Novoizvoljena zbornica se bo prvič sestala 1. junija. Vlada bo odstopila in predsednik republike bo odstopivšemu načelniku vlade dal nalog, naj sestavi novo ministrstvo. To pa je zgolj formalnost. V vladi se bo namreč izvršila samo majhna osebna sprememba. Zamenjan bo dosedanji minister Fallières, ki je pri volitvah propadel. So nekateri drugi ministri, ki bi se jih Poincaré menda rad znebil. Ali se mu bo posrečilo ali ne, o tem se bo odločalo pri zasedanju zbornice.

Okno v svet.

Italijansko-turška pogodba

je menda gotova stvar. Tako poročajo rimski listi. Turški diplomatje da delajo z vso silo na to, da se pogodba hitro sklene.

Razmerje med Anglijo in Egiptom se je zadnje dni izredno napelo. Šlo je za društveni zakon, ki ga je egiptovska vlada hotela predložiti parlamentu, ki pa ni bil po volji Angležem, češ, da bi bila po sprejetju tega zakona ogrožena varnost tujcev. Anglija je torej ugovarjala. Ko ni nič zalego, je poslala v Egipt svoje vojno brodovje. To je pomagalo. Egiptovska vlada se je deloma vdal. Angleži so bojne ladje že odpo- klicali.

Konec političnih hlapcev.

Časopisje se je jelo po znanem papeževem govoru, ki je obsodil takozvani »Centro Cattolico Nazionale«, zelo zanimati za usodo te stranke. Kot je znano se je še pred razpustom popolarske stranke odcepil od don Sturza del katoličanov, po večini bogati ljudje, ki so si osnovali lastno stranko in so podpisali kot nekaka katoliška politična struja fašistovsko politiko. Papež je te ljudi obsodil. Zdaj se jih pa otrešajo še fašisti. Kakor so se ti koristolovci, taka je sodba nekaterih fašistovskih prvakov, izneverili don Sturza, tako nekega lepega dne tudi nas izdajo; nobeden ne verjame v iskrenost njih izjav. Curzio Malaparte, urednik skrajno fašističnega glasila »La conquista dello Stato«, pravi: »Kdo so in koga predstavljajo možje »katoliškega centra«? Težko je odgovoriti. Zadnji papežev govor je pokazal, da Centrovo delo ne ugaja cerkvi; obnašanje dobrega dela fašizma in celo najboljšega, zlasti po deželi dokazuje, da katoliški center fašizmu prav tako malo ugaja kot Nj. Svetosti.«

Stresemannov shod razbit.

Nemški zunanji minister dr. Stresemann je imel v sredo 25. aprila v Monakovem na Bavarskem velik volilni shod. Govoril je o zunanji in notranji politiki Nemčije. Ko se je lotil notranje politike, so ga številno navzoči narodni socialisti izžvižgali. Krik in vik je bil tak, da Stresemann ni mogel končati svojega govora. Radi miroljubne politike, katero vodi Stresemann napram Franciji, mu očitajo gotovi vsenemški prenapeteži, da je »kandidat Francije«.

Dr. Korošec v Macedoniji.

Jugoslovanski notranji minister dr. Korošec je pretekli teden uradno obiskal Macedonijo. Mudil se je v Skoplju, Štipu in v drugih mestih. Njegov obisk je na prebivalstvo napravil najlepši vtis.

Spremembe v češki vladi.

Dosedanji čehoslovaški trgovski minister dr. Peroutka, ki ni bil poslanec, je odstopil. Na njegovo mesto je stopil poslanec narodne demokratske stranke inž. Novak, ki je bil že dvakrat trgovski minister. S tem dogodkom je narodno-demokratska stranka končno javno vstopila v vlado.

Briand boljši.

Stanje francoskega zunanjega ministra Brianda se boljša. Vendar bolnik še ni zunaj nevarnosti.

Pogodba**med Ameriko in Jugoslavijo.**

Med Združenimi državami in Jugoslavijo se vršijo pogajanja za sklenitev pogodbe, ki bo določala, da se morajo vsi morebitni spori med obema državama rešiti z mirnimi sredstvi. Enaka pogajanja se vršijo tudi z Albanijo.

Sovjetska vlada

je sklicala v Moskvo skoro vse svoje poslanike v inozemstvu. Pravijo, da bodo sovjeti nekoliko spremeniili svojo zunanjo politiko.

Jugoslavija za ponesrečence.

Jugoslavanska narodna skupščina je soglasno sklenila dati 5 milijonov dinarjev podpore krajem v Bolgariji in Grčiji, ki jih je uničil potres. 3 milijone dinarjev dobe Bolgari, dva pa Grki. Bolgarska javnost je sprejela jugoslovansko podporo z velikim zadoščenjem.

Bolgarska vlada

je proglasila v opustošenih krajih obsedno stanje. Po deveti uri zvečer ne sme nihče na cesto. Straža lahko strelja na vsakogar, ki ga dobi zunaj. Kdor izkorišča težko ne-

srečo, dobi 25 udarcev s palico. S takimi odločnimi odredbami hoče vlada preprečiti ropanje po trgovinah.

Bela Kun aretiran.

Znani komunist Bela Kun, ki je l. 1919. vpeljal na Ogrskem štirimesečno boljševiško diktaturo, je bil pretekli četrtek aretiran na Dunaju. Bela Kun je že dalj časa bival na Dunaju, kjer je imel v najemu neko drogerijo. V resnici se je pa bavil s komunistično propagando na Ogrskem in Balkanu. Sedaj pride pred sodišče. Zagovarjati se bo moral radi tega, ker se je vrnil v Avstrijo, čeprav je bil pred leti izgnan, in ker je snoval tajno družbo. Po prestani kazni ga bodo izgnali v Rusijo. Ogrska vlada bo najbrž zahtevala izročitev Bela Kuna, ker ima z njim stare račune.

DNEVNE VESTI.**Smrt.**

Umrla je zadnjo soboto okrog poldneva 16. letna hčerka g. sklada telja Emila Komela — Zorka. Bolehal je dalje časa. Pogreb se je vršil v ponedeljek predpoldne z mnogobrojnim spremstvom. Štandreški pevci so zapeli dve ganljivi nagrobnici. Počivaj v miru, draga Zorka! Družini izrekamo iskreno sožalje.

Za može in fante!

Vaša pobožnost prvih petkov se zopet začne pri Sv. Ivanu v petek 4. maja ob 8. uri zvečer. Ta petek bo govor o objektivnem in subjektivnem krščanstvu. To razlikovanje je potrebno za umevanje našega življenja po veri, kakor tudi za umevanje zgodovine krščanstva sploh. Vodstvo »Apostolstva molitve«.

Spremembe.

Koncem minulega tedna je bilo občinarjem iz Renč, Vogrskega in Bilj uradno naznanjeno, da je odpuščen iz službe občinski tajnik g. Zoz vsled pomanjkanja uspehov, ki so jih predstojniki pričakovali. Obenem z glavnim tajnikom sta bila odstavljena tudi podtajnik Facconti in neki sluga. Tajniške posle je začasno prevzel g. Josip Harej, obč. tajnik v Dornbergu. Dosedanji obč. načelnik teh občin g. Graziani je imenovan za obč. načelnika na Grahovem. Kakor doznavamo, je bil eden prvih njegovih uradnih ukrepov ta, da je odpustil iz službe gđc. Pavlo Štucin, ki je zadnja leta v splošno zadovoljnost vršila svojo službo na grahovskem županstvu. Na Grazianijevo mesto v Renčah je prišel prefekturni komisar g. Moretti. Ker poznamo g. Morettija kot strogega in vestnega uradnika smo uverjeni, da se bo zavzel za zgoraj imenovane občine in spravil občinske posle v red.

Naznanilo.

Uprava stolne cerkve v Gorici proda na prostovoljni javni dražbi

v Batah dne 9. maja t. l. ob 9. uri v župnišču v Batah nekatera zemljišča stolne cerkve v Gorici — ležeča v katastralni občini Bate vožek 219 in sicer v posameznih telesih kakor leže in stoje, ne da bi jamčila za mero in mejnike in morebitno odškodnino. Dražile se bodo senožeti v »papežu«, za »gardinjakom« »pod kalam« in zemljišča, ki jih je imel v najemu Anton Markič v Rávnih hšt. 48, (ki je odšel v Ameriko) in še nekatere druge majhne parcele. Najvišji ponudnik mora biti italijanski državljan po polnem pravu. 10% kavcijo treba položiti na podlagi cenitve, ki je vzključna cena za dražbo. Polovico kupnine treba takoj vplačati, ostalo pa ob podpisu pogodbe. 7% kupne cene za pristojbine treba tudi še posebej takoj vplačati. Če je najvišji ponudnik hkrati dosedanji najemnik, stopi takoj v posest zdraženega zemljišča, sicer pa z 11. nov. t. l. Davščino za l. 1928. treba cerkvi povrniti v slučaju nastopa lastniške pravice takoj po dražbi.

Uprava stolnice v Gorici: Mons. Ig. Valentinčič, žup. upravitelj.

Smrt v tujini.

Iz Algrange Moselle na Francoskem nam pišejo:

V tukajšnji bolnišnici je podlezel kruti pljučnici naš obče spoštovani rojak mehanik Franc Škvarča. Doma je bil iz Gorenje Tribuše. V bolnišnici je bil samo šest dni. Ob smrtni postelji so ga tolažili njegovi trije bratje Ignacij, Peter in Julij. Zelo težka jim je bila ločitev od brata, katerega so res iskreno ljubili. Pogreb se je vršil 1. aprila ob veliki udeležbi. Zlasti Slovencev je bilo pri pogrebu zelo veliko. Pet lepih vencev je krasilo krsto in godba je svirala žalostne melodije. Ljubi France! Težko te bomo pozabili, toda upamo, da se bomo videli tam gori nad zvezdami. Naj ti bo lahka tuja zemlja!

Osebnosti vesti.

Sodni svetnik pri tukajšnjem tribunalu g. dr. Marizza je podal ostavko na svoje mesto. Enako je storil tajnik drž. pravdnitstva g. Marega. Vzroki niso znani.

Preiskava o milanskem atentatu

je v teku. Dosedaj je policija zaprla 560 ljudi. 300 aretirancev so že izpustili, ker so očitvidno nedolžni. Večje število osumljencev pa so že izročili posebnemu sodišču za varstvo države.

Ponarejena vložna knjižica.

Pred dnevi se je oglašil v tukajšnji podružnici Ljub. kreditne banke neki človek z vložno knjižico, glasečo se na 100.000 dinarjev. Dvigihiti je hotel 10.000 dinarjev. Knjižica je bila izstavljena od »Hrvaško-slavonske zemeljske hip. banke« na Sušaku. Vsled tega jo je Kreditna banka poslala tja v svrhu izvršitve naročila. V svoje nemalo začudenje je pa Kreditna banka dobila obvestilo, da je Knjižica falsificirana, in sicer je bil vloženi znesek povišan od 50.— dinarjev na stotisoč dinarjev. Lastnik knjižice je bil neki Bijelakovič iz Jugoslavije. Ko je nekaj dni nato prišel v banko neki mladi gospod, ki je hotel imeti onih odpovedanih 10.000 dinarjev, je prišla kvestura in ga je aretirala. Pozneje je bil aretiran še njegov oče in njegova sestra. Kmalu je pa oblastvo prišlo do uverjenja, da so ti aretiranci nedolžni. Krivec Bijelakovič, ki je bil znan z omenjeno družino, je bil že v zaporu, ker je prišel preko meje brez potnega lista. Sedaj bo lahko v zaporu premišljeval, kako zraste vloga 50 dinarjev na stotisoč.

Naročnikom »Cerkv. glasbenika«.

Zastopstvo »Cerkvenega glasbenika« iz Ljubljane je za primorske naročnike prevzela Katoliška knjigarna v Gorici, kamor naj blagovnelijo vpslati gg. naročniki tudi naročnino, ki znaša celoletno L. 20.

Ljubljanska »Glasb. Matica« v Pragi.

Ljubljanska »Glasbena Matica« je priredila na Češkem več koncertov. Gostovala je v Budějovicah, Pisku, Pilznu, Brnu itd. Zadnji koncert je priredila v Pragi. Češki glasbeni strokovnjaki so se o tem koncertu navdušeno izrazili. Potom »radia« smo praški koncert deloma slišali tudi v Gorici. Navdušenje občinstva je bilo silno. Koroško »Gor. čez izaro« je zbor moral ponavljati.

Letalske nesreče.

V sredo 25. aprila se je z rimskega letališča dvignil podpolkovnik Giulio Pastore z letalom v zrak. Med poletom se je letalo pokvarilo. Podpolkovnik se je vrnil na tla. Pri tem se je pa tako ranil, da je kmalu nato v bolnišnici izdihnil. — V petek 27. pa se je smrtno ponesrečil general Guidoni. Skočil je s padalom iz letala. Padalo ni delovalo, kot bi bilo moralo in general se je ubil.

Rado:

Starec ob Rečini.

Nekaj tednov po tistih vajah ob Rečini je prišla moja vrsta za nočno patrolo po mestu. Ta služba je bila zame nekaj prav mučnega. Treba je bilo oblesti vse javne hiše tega velikega obmorskega mesta. Marsikaj žalostnega sem v tej službi spoznal. Nikoli nisem tako globoko občutil socialne neenakosti in krivic, kakor tedaj ko sem gledal mlada, sveža dekliška telesa, ki se brezstidno prodajajo za boren denar zadnjemu pijanemu mornarju. Ah, toliko se govori danes o socialnem zlu, a nemara še ni nikdo skusil otipati tega gnojnega tura prostitucije na organizmu človeške družbe.

Protih polnoči sem moral v reško staro mesto, kjer so gnezda spolne

razbrzdanosti. Kaj žalostno se svetlikajo ozke, z okroglimi kamni tlakovane in vijugaste ulice v svitu blelih, rdečih latern. Človek se čuti v nekem tujem, nenavadnem svetu! skoraj kakor v močvirju polnem opolzlih, sikajočih kač. Moške postave, s čudno žarečimi zenicami se gibljejo ob hišnih zidovih in hripavo pokašljejejo. Mlada dekleta z bolestno radostnim nasmehom se zaletujejo v te vabeč te s seboj. Oj, propala mladost, ki se ne zavedaš blata v katero si zašla; še večkrat blata, v katero te je pahnila usoda bridke borbe za vsakdanjo skorjo kruha!

Pred lepo vilo v tem blodnem delu mesta me je osupnilo nenavadno vpitje. Pohitel sem notri s svojimi tremi krepkimi dečki, sunil vratarja, ki se je nekaj postavil v stran in stali smo v nekakem sa-

lonu. Po žametnih naslanjačih so sedela mlada dekleta v brezstidni obleki in še bolj brezstidnim izrazom na ustnah. Sredi sobe pa sta stala nasproti dva mlada človeka. Eden je krvavel iz globoke rane na vratu; njegov nasprotnik ga je divje zrl in krčevito tiščal v levici ostro brušen nož. Z desnico je pa objemal mlado deklo, ki se je z vso močjo upiralo njegovemu objemu. Nikdar še nisem videl zveri v človeku; tedaj sem pa kar čutil vso divjo in živalsko strast, ki je sikala iz krvavo podplutih očes obeh možkih.

Vrgel sem se na tistega mladega človeka z odprtim nožem in mu s pomočjo obeh mojih spremljevalcev izbil orožje iz rok. Dekle se je zgrudilo kot mrtvo na tla. Telefoniral sem za ranjenca na rešilno postajo; napadalca pa so odpeljali

stražniki. S svežo vodo sem obudil nezavestno deklico k življenju. Njene tovarišice, ki se dotlej za krvavo borbo niti zmenile niso posvečajoč se svoji obrti, so pomagale, da smo jo položili v naslanjač. Tedaj sem z grozo in bridkostjo opazil, da sem to deklo že srečal v tisti januarski noči v skalni duplini ob Rečini. Tudi ona je v neki grozi vprla svoje temne, krasne oči v me. Kot v nekem histeričnem napadu se je to lepo bitje vrglo pred me na kolena in mi začelo poljubljati roke. Nisem se še utegnil zavesti, ko je revica sunkoma vstala in bliskovito zbežala iz salona skozi težko zaveso ob stranski steni.

Svoj žalostni posel sem skončal. A zaslužil sem grozopolno žaloigro, ki jo doživlja to mlado, lepo človeško življenje.

(Dalje.)

GOSPODARSTVO.

NAŠ KMET IN KREDIT.

Ni več med našim kmetiskim ljudstvom one obilice denarja, ki je bila takoj po vojni. Redki so danes kmetovalci, ki bi imeli prihranjen kateri tisočak. V veliki večini kmetiskih žepov vlada denarna suša. Mnogi se za silo borijo, si prihranjujejo in stiskajo kjerkoli, samo, da zadostijo davkom in najpotrebnejšim izdatkom. Mnogi si ne znajo pomagati in se veselo, če so z dobrih denarjev posojili preložili breme z ene rame na drugo. Zalostno pa je dejstvo, da je že danes naš kmetiški stan bolj zadolžen, kot je bil pred vojno.

Eno pa je le razveseljivo dejstvo. Naš kmetiški stan je danes precej trezen. Ogromna večina naših kmetovalcev je danes uvidela, da mora iskati podlago svojemu blagostanju v trdem delu, v pridnosti in varčevanju. Polagoma izginja kramarski in prekupčevalski duh, ki je takoj po vojni prišel marsikje do razmaha. Rešitev kmetovalca je v smotrenem trdem delu in varčevanju.

Vprašanje kredita.

Denar je danes potreben. Brez ozira na to, da imamo marsikatero javne datave, to je predvsem davke, katere moramo plačevati v denarju, rabimo denar tudi za mnoge druge življenske in duševne potrebe. Sol, sladkor, riž in stotino drugih predmetov mora kmetovalec kupiti, ker mu ne zrastejo na njegovem zemljišču. Brez časopisov in knjig pa je danes kmetovalec tudi revež. Naš kmetovalec mora pa po večini kupovati celo najpotrebnejše življenske potrebščine, kot moko, krompir in mast. V splošnem ima vsako kmetiško posestvo večje ali manjše denarne izdatke skozi celo leto in dan.

Denar mora biti. Od kje ga vzeti? Srečni so tisti, ki imajo denar prihranjen in obrestonosno naložen v domači hranilnici, kjer ga upravljajo kmetovalci-sotrpini, ki uživajo splošno zaupanje vsled požrtvovalnosti in poštenosti. Kdor ima prihranke, gre v hranilnico in tam dvigne kolikor potrebuje.

In če ni prihrankov? Potrebno je izposojilo, potreben je kredit.

Kmetijstvu, oziroma kmetovalcu, mora biti na razpolago kredit, drugače je lahko ogrožen sploh obstoj kmetijstva.

Kmetovalec obdeluje zemljo, s svojim znojem jo škropi. Uspeh, recimo pridelok, pa ne zavisi samo od truda in znoja kmetovalčevega. Najmanjši oblaček lahko popolnoma uniči ves kmetovalčev pridelok, da, lahko onemogoči pridelok tudi prihodnjih let. Nevihta, povodenj in podobno lahko odnese kmetovalcu vsak vir dohodkov, ne samo za davke, obleko in podobno, temveč tudi za vsakodnevno hrano.

Kako si bi pomagal v tem slučaju kmetovalec brez kredita? Če ne bi imel kaj prihranjenega, bi moral iti beračit.

Zakaj si naši kmetovalci izposojujejo denar?

Kdor bi premočel vzroke vseh posojil, ki se zaključijo po deželi med našim kmetiskim stanom, bi ugotovil približno sledeče:

1. Marsikdo si izposodi denar zato, da plača prejšnji dolg, katerega ni mogoče sam niti zakrivil, temveč ga je dobil v dedščino. Če si kdo izposodi denar za plačilo dolga, npravi koristno gospodarsko delo samo v tem slučaju, če je novi kredit izposojilo ugodnejše od prejšnjega, to je, če so obresti nižje.

2. Mnogi najamejo posojilo zato, da si izboljšajo premoženje, recimo za ureditev hleva, ureditev gnojišne jame, za napravo vinograda, za napravo sklenjenega nasada sadnega drevja, za nakup umetnih gnojil in

semen, itd. Taka izposojila so gospodarsko pametna, če se ne dela umetničarij, to je, če se izvrše v resnici samo potrebna, smotrna dela. Hlev in gnojišna jama naj odgovorjata gospodarskim razmeram, umetna gnojila moramo rabiti pravilno, na pravem mestu in v pravem času, sadovnjak in vinograd morata do našati večje dohodke. Vsa izposojila za izboljšanje morajo biti kratkoročna, to se pravi, da jih moramo v kratkem času vrniti. Izposojila za umetna gnojila morajo biti vrnjena iz višjega pridelka, če je količinski mogoče, še isto leto.

Zato pa mora vsako dobro premisliti, predno najame posojilo za izboljšanje premoženja. Kako bo posojilo uporabil, koliko mu bo neslo in kako ga bo vrnil.

3. Marsikdo najame posojilo za nakup zemlje. V naši deželi je mnogo slučajev, ki jasno kažejo, kako pomagajo smotrna izposojila za nakup zemlje k blagostanju posameznih posestnikov in tudi celih vasi. Mnoge posojilnice (Šempeter, Kamnje, Šmartno, Sovodnje) in Zadržna zveza v Gorici so na tem polju mnogo koristile. Ne sme se pa tudi v tem oziru prekoračiti mej. Presoditi moramo dohodke nakupljene zemlje in primerjati jih z izdatki, predvsem z obrestmi od posojila, prej kot izposojilo najmemo.

4. Mnogi naši kmetovalci najamejo izposojilo tudi v konsumne svrhe, to je za nakup hrane, za nakup obleke, obuvala itd. Taka izposojila so upravičena samo v tem slučaju, če je iskalec posojila slučajno padel v nesrečo, bodisi radi boleznih, neurja ali kaj podobnega. V drugih slučajih kaže izposojilo v konsumne svrhe jasno, da se izposojiljemalec nahaja na gospodarsko rakovi poti in da bo prej ali slej padel v propast.

5. Mnogo premoženj zaide pri nas v velikanske dolgove vsled gospodarsko nespametnega deljenja kmetiskih premoženj in vsled dajanja velikih dot in denarju.

Naše kmetijstvo je že itak strašno razcepljeno, tako da nima pri nas niti polovica kmetovalcev dovolj zemlje, ki bi kmetovalca primerno redila. V nekaterih državah, in tako tudi v predvojni Srbiji, so upeljali zakon, ki je onemogočal zadolžitve in razdelitev premoženj pod gotovo mero.

Kaj pa naj rečemo o velikih dotah? Največji kapital, ki ga bi morala imeti nevesta, naj bodo pridne roke, nepokvarjeno srce in nekaj soli v glavi. Kaj pomaga maloverna ženska, pa če ima še tako veliko doto? Nesreča je v hiši. Seveda je zelo dobro, če se pridruži lepi, pridni in dobri nevesti še nekaj dote. A ta dota ne bi smela uničiti brata na domačem posestvu, temveč bi morala biti prihranjena od prej. Dota tudi ne bi smela biti plod glihanja kot se gliha za kravo.

6. Na mnogih naših kmetiskih hišah so vknjiženi večji ali manjši zneski. Ti zneski imajo različne vire, a ne redkokdaj izvirajo tudi iz izposojil, ki so bila najeta v svrhu pregraditve hiše.

Strokovno kmetijstvo nas uči, da je kmetiško gospodarstvo zdravo, če je v stavbe vloženi kapital v gotovem razmerju s kapitalom, ki ga predstavljajo druge nepremičnine (polja, gozdovi, senožeti, vinogradi). Dobe se pri nas kmetiška posestva, ki imajo največjo vrednost v stavbah, mnogo manj vrednosti pa v drugih nepremičninah. In le slednje navadno nosijo dohodek. Taka premoženja izgledajo tako, kot bi izgledalo tele, če bi mu nataknilo glavo od vola.

Kaj pomaga kmetovalcu, če stanuje v lepo pobeljeni in poslikani hiši s cvetličnim vrtnom, če pa nima iz ostalega premoženja dovolj do-

hodkov za golo življenje? Bolje je živeti v skromni hiši udobno življenje, kot pa trpeti pomanjkanje v gospodski.

Najeti večje izposojilo za ureditev stanovanjske hiše je nesmiselno. Stanovanjsko hišo si moramo urediti iz dohodkov ostalega premoženja.

Kje si izposodim?

Premotri smo najvažnejše razloge, zakaj si naši kmetje večinoma izposojujejo denar. Ne bomo govorili o pijancih in razuzdancih, ki se zadolžujejo, da pijejo in tako ženejo svoja premoženja po grlu. Hvala Bogu, taki so med našim ljudstvom redki.

Leta 1896. je bila v naši deželi ustanovljena prva hranilnica, in sicer v Šempetru pri Gorici. Ustanovil jo je takratni kaplan in poznejši dekan dr. Franc Knavs. V naslednjih letih, posebno pa v desetih letih tik pred vojno, je bilo ustanovljenih širom naše dežele vse polno hranilnic, tako, da je zelo malo večjih krajev, kjer bi lahko uspevala še katera nova.

Hranilnice so bile ustanovljene, ker so bile potrebne. Napravile so konec brezvestnemu oderuštvi, ki je bilo skoraj povsod po deželi ukošenjeno. Hranilnice so začele zbirati tudi najmanjše prihranke in tako priučile ljudstvo k varčevanju. Hranilnice so dajale po ceni kredit našim kmetovalcem in tako tisočem pomagale. Nad 10.000 kmetiskih gospodarstev uživa danes kredit pri naših podeželskih hranilnicah samo v goriški provinci.

Zakaj se je kmetiško ljudstvo oklenilo hranilnic? Zato, ker so bile v bližini in v rokah poštenih in požrtvovalnih ljudi, ki niso zahtevali in ne zahtevajo plačila za svoje delo. Zato pa je uprava hranilnic, oziroma posojilnic, zelo poceni, zato plačuje hranilnica lahko primerne obresti od vlog in daje posojila po najnižji obrestni meri.

Vsakdo se lahko zaveda, da ne dobi denarja nikjer tako poceni, kot ravno pri domači posojilnici. Pri bankah in drugih zavodih je mogoče res uradna obrestna mera za posojila enaka kot pri posojilnici ali še celo nekoliko nižja, če pa računate provizijo, različne potnine in s tem združene stroške, najdete, da stane denar drugod vsaj še polovico toliko kot pri domači posojilnici.

In kljub temu se dobe še mnogi, ki ne iščejo pomoči pri domači posojilnici, temveč raje drugod. Zakaj? Navadno iz ohole ošabnosti, ker nočejo, da bi odbor domače posojilnice vedel, da je ta in ta dolžan. Navadno se taka ošabnost gospodarsko bridko maščuje, na noben način pa ni pametna.

Tudi ni gospodarsko pametno kupovati blago na kredit. Tako blago je vedno drago, ker trgovci se ne odpove dobičku in tudi obrestim se on ne odpove. Kdor kupuje za gotovino, vedno najbolje kupi. Pred par dnevi smo morali z žalostjo ugotoviti, da so naši kmetje pred kratkim kupovali nekje krompir na menico po 80 lir za 100 kg, dočim bi lahko dobili ne daleč od tam ravno tak krompir po 65 lir, samo plačati ga bi morali z gotovino. Četudi bi bila menica plačljiva šele po enem letu, znašajo obresti nič manj kot 19%.

Ali ne bi taki kmetovalci mnogo bolje storili, če si bi izposodili pri domači posojilnici denar in kupili krompir po 65 lir za 100 kg?

Idealna vas.

Idealnih ljudi brez vsakterih napak ni na svetu. Vsi smo več ali manj obloženi. Tudi idealne vasi ni, a lahko bi bila, samo če bi imeli prebivalci dovolj soli v glavi in če bi zatirali v sebi različne strasti.

V idealni vasi ne bi smelo biti preprirov, v stiski bi si morali eden

drugemu pomagati, kar se pa denarja tiče, bi moralo biti takole: Kdor ima prihranjen kak vinar, bi ga moral imeti naloženega pri domači posojilnici, kdor pa bi rabil posojilo, bi ga moral iskati in dobiti istotam. Seveda bi moralo služiti posojilo v pametne gospodarske svrhe, kar odborniki posojilnice tudi lahko presodijo.

Kredit je potrebna stvar. Važen, čist in vzvišen pa je le osebni kredit, katerega se dá človeku kot človeku, ker se ceni in uvaža njegovo poštenost, pridnost in skrbnost. Kredit, vezan na hišo in zemljo, je slabo znamenje, ker je v tem slučaju dobila posojila hiša ali zemlja, ne pa človek, ki bi moral vladati nad njima.

ALI SE IZPLAČA PRI DANAŠNJIH RAZMERAH REDITI ŽIVINO?

Ker se večkrat, od raznih poklicanih in nepoklicanih ljudi govori o reji živine, hočem tudi jaz svoje prepričanje spustiti v svet, ali se izplača pri današnjih razmerah rediti živino.

Hočem podati našim čitateljem, posebno živinorejcem, gotovo, s številkami dokazano sliko, če se li izplača živinoreja. Bodimo odkritosrčni in ne pretiravajmo ne pri dohodkih in ne pri stroških, ampak navedimo kar se lahko dokaže potom izračunanja; vsaj pri nas je tako.

Mnogokrat se čita v vseh listih, bodisi v strokovnih ali političnih, o reji živine, vsikdar pa le eno in isto. Živina je koristonosna in je torej glavni vir dohodkov, ki se sploh izplača pri našem gospodarstvu. Nikdar pa se ni tega dokazalo s številkami. Naš kmet-gospodar bi moral to sam napraviti, ker drugače mi sploh ni mogoče vedeti, ali je ta ali ona vrsta panog rentabilna. Gospodar mora zapisati vse dohodke in vse stroške ter koncem leta napraviti račun o vsaki panogi posebej. Na podlagi tega razdelnika, oziroma računa, bi šele mogel ugotoviti, pri čem da je. Če vsega tega ne napravi, mu ni mogoče koristonosno gospodariti. Zato so gospodarji, ki tarnajo: saj sem skromen, kakor tudi cela moja družina, in vendar lezem čim dalje v dolg in sam ne vem, zakaj. To pa je le zato, ker ne rabijo kmetje svinčnika, da bi vse zapisali, kar se izda, oziroma, kar se prejme.

Torej pregledajmo račune pri goveji živini: najprej si oglejmo stroške, ker se mora najprej izdati in potem šele prejeti.

1. Reja volov.

Stroški:

1. Da bomo imeli tele, moramo pustiti kravo oploditi in večkrat se prigodi, da se mora tudi po trikrat plačati, torej bi bilo L. 75.—
2. Tele se skoti in stane mleko, katero spiže v 12 tednih . . . L. 252.—
3. Tele se mora pri 3 mesecih dati rezati, kar stane L. 20.—
4. Krma do 2 let: 6 kg na dan à —20 L. je L. 638.—
5. Krma od 2. do 5 leta: 12 kg na dan à —20 L. je L. 2628.—
6. Oskrba do 2 let: 50 stotink na dan je L. 365.—
7. Oskrba od 2. do 5. leta: L. 1 na dan je L. 1095.—
8. Davek od treh let, ker prej se ne plačuje davek L. 110.—
9. Zavarovalnina 1% na L. 1500 za 3 leta) L. 45.—

Skupaj torej L. 5228.—

Dohodki:

1. Gnoj do 2 let 15 vozov, od 2. do 5. leta 30 vozov à L. 25 . . . L. 1125.—
2. Vožnja na dan za 3 leta à L. 1.50 je L. 1643.—
3. Skupilo v slučaju prodaje za 700.— kg à L. 3.20 L. 2240.—

Skupaj torej L. 5008.—

Koledarček.

7. maja, pond., Stanisav, šk.
8. maja, torek, Mihael, arh.
9. maja, sredo, Gregor N. c. uč.
10. maja, četrtek, Antonin, šk.
11. maja, petek, Sigismund, kr.
12. maja, sobota, Pankracij, m.
13. maja, nedelja, Servacij, m.

Torej, če se odšteje dohodke od stroškov, se nam pokaže čista zgu-
ba za L. 220.

2. Reja krav.

Stroški:

1. Za oplojenjeL. 75.—
2. Mleko za 12 tednov 5 litrov na dan à L. —60L. 252.—
3. Krma do 2 let: 6 kg na dan à L. —20L. 638.—
4. Krma od 2. do 5. leta: 12 kg na dan à L. —20L. 2628.—
5. Krava mora imeti vsaj 1 kg tropin na dan à L. 1.90L. 1095.—
6. Oskrba do 2. leta: L. —50 na dan jeL. 365.—
7. Oskrba od 2. do 5. leta: L. 1 na dan jeL. 1095.—
8. Občinski davek za 3 leta à L. 25 jeL. 75.—
9. Zavarovalnina za 3 leta 1/10 je L. 30.—
10. Davek na kmetjske dohodke letno L. 25 jeL. 75.—

Skupaj torej L. 6328.—

Dohodki:

1. Gnoj do 2 let 15 vozov à L. 25 jeL. 375.—
2. Gnoj od 2. do 5. leta 30 vozov L. 750.—
3. Mleko pri dobri oskrbi 12 hl na leto à L. —60 liter je . .L. 1440.—
4. V dobrem slučaju 3 teleta à L. 400 jeL. 1200.—
5. Skupilo v slučaju prodaje . .L. 1200.—

Skupaj torej L. 4965.—

Če torej odštejemo stroške od dohodkov, se nam pokaže zguba za L. 15...—, kar ni malenkostno.

Iz vseh teh navedenih števil je razvidno torej, da pri teh razmerah se ne izplača rediti niti volov, še manj pa krav.

Zato naj bi naši »naprej postavljene«, posebno pa naša oblast, to uvaževali in pri cenah, bodisi pri prodaji živine same ali mleka ali pri nakupu krmil, posebno pa pri obdačenju živine. Ker s tem, da se obdači vola za L. 35 na leto, je vendar malo preveč.

Če se to radikalno ne preračuna in kaj ukrene, bomo mi kmetje prisiljeni živinorejo popolnoma opustiti in se poprijeti kake druge panoge, ki bo bolj koristonosna ali vsaj ne zgubonosna.

Vsem Vam, dragi čitatelji, posebno pa Vam, kmetje, naj bo to v premišljevanje.

Če bo naše razmotrivanje našlo zanimanje, sem pripravljen pokazati našim gospodarjem natančno s številkami, kako bi se moralo pisati dohodke in stroške, ter tudi postaviti koncem leta pravilno bilanco, iz katere bo lahko vsak uvidel dobiček ali izgubo. Žal, da bo prišel marsikdo do zaključka, da se živinoreja pri današnjih razmerah ne izplača.

Upam, da bodo moje predloge pričeli razni razmišljevat, kar mi bo v zadoščenje, sokmetovalcem pa v veliko korist.

J. M., Selo.

Opomba uredništva. Želimo, da bi se še kdo oglašil v zgornji zadevi, ki je velevažna za naše kmetjsko gospodarstvo.

Odstranitev skorje v škropilnicah.

Ker vinogradniki neredno čistijo svojo škropilnico, se v nji večkrat napravi skorja, ki polagoma razjeda baker in uniči škropilnico. Skorja je sestavljena iz modre galice in apna in ako jo hočemo odstraniti, moramo škropilnico dobro oprati s šibko raztopino amonijaka.

Najboljše pa je onemogočiti napravo skorje s tem, da škropilnico takoj po odrabi dobro oplahne-
mo z vodo.

Z galico poškrabljen trav.

Večkrat raste trava pod trtami ali drevesi, katere smo poškrabli z modro galico. Ali je ta trava strupena in ali se jo sme krmiti kravam? Dejstvo je, da krave žro tako travo, a strupena je taka trava tudi. Dunajsko vseučilišče je napravilo v tem oziru mnogo poskusov, iz katerih izhaja, da je otrokom škodljivo mleko takih krav, ki so uživale z modro galico poškrabljeno travo.

Sežanski trg.

Na trgu v Sežani dne 12. in 23. aprila t. l. je bilo na prodaj 2027 glav živine, in sicer: 763 volov in krav, 99 telet, 87 konj in 979 prašičev. Cena goveji živini je dosegla do 328 lir za stot žive teže, prašički 5—10 tedenski od 100—150 lir. Ostala živina kot navadno. — Prihodnji tržni dnevi bodo dne 3. maja, t. j. stari sejm, 12. in 22. maja pa mesečni sejmi. Železniške, avtomobilne in vozovne zveze na vse strani ugodne.

Valuta.

Dne 1. maja si dobil:

za 100 franc. frankov	74.47 do 74.77	Lir
za 100 belg. frankov	263.— do 267.—	"
za 100 švic. frankov	364.75 do 366.75	"
za 100 češ.-slov. kron	56.10 do 56.40	"
za 100 dinarjev	33.27 do 33.57	"
za 1 šterling	92.49 do 92.68	"
za 1 dolar	18.93 do 18.99	"
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	"
za 100 avst. šilingov	264.— do 270.—	"

Benečijske obveznice
dne 1. maja 1928: 78.25.

Darovi.

Za »Sirotišče«: P. n. gospod Anton Hvala v spomin pok. Ančke Hvala 20 L; N. N. 10 L; P. n. gg. dr. Franc Gaberšček 15 L; L. Lukežič 15 L; Ksist Hrovatin 15; Okrajna posojilnica v Idriji 50 L. — Srčna hvala!

ZAHVALA.

Podpisana se pristočno zahvaljujem cenj. g. dr. Weinlechnerju za operacijo, ki mi jo je napravil v bolnišnici usmilj. bratov v Gorici, dobremu očetu za njegovo skrb, cenj. družinama Ivana Kerševanija in Josipa Gotiča za dobro postrežbo ter vsem, ki so mi pomagali in stregli. Hvaležna Ivanka Vodopivec, Dornberg št. 232.

»Kmetjska posojilnica« v Cerknem,
r. z. z n. z. vabi na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil v nedeljo dne 13. maja 1928 ob 15. uri v uradnih prostorih v Cerknem s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje rač. zaklj. za l. 1927.
4. Revizijsko poročilo.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

NB. Ako bi ne bilo ob določeni uri zbrano zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje in bo sklepal ob vsakem številu navzočih.

Ljudska posojilnica v Mirnu
bo imela svoj

REDNI OBČNI ZBOR

dne 28. maja t. l. ob 10. uri in pol v svoji pisarni s sledečim dnevnim redom:

1. Poročila načelstva in nadzorstva;
2. Odobrenje računa za leto 1927;
3. Volitev načelstva in nadzorstva;
4. Slučajnosti.

Ako ne bi bilo zadostno število članov navzočih, se vrši pol ure kasneje ob vsakem številu. Odbor.

Zaloga vina. V Gorici, ul. Formica št. 1, tik Korna, prodaja pristna naravna vina bela in črna, kakor tudi kraški teran, lastni pridelek. Zago-tavlja se poštena postrežba v vsakem oziru. Cene razmeroma zelo nizke. Priporoča se Pirec Josip.

Na prodaj je parcela zemlje približno dve njivi na Volčjdragi, pet minut od postaje. Kupci naj se oglašijo pri posestniku Alojzju Ožbat v Sv. Križu pri Ajdovščini, v Plačah št. 144.

Hiša, s prostornim govejim hlevom, ob državni cesti, med Selom in Vrtovinom, pripravna tudi za vsakršno obrt, trgovino ali gostilno ali oboje skup. je na prodaj. Nadaljnji pogoji se izvejo pri Antonu Batagelj v Kamnjah-Potoče št. 22.

Lloyd Sabauda

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Grande« 8. 5. 1928.

»Conte Biancamano« 29. 5. 1928.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh.

v Južno Ameriko:

»Principessa Giovanna« 4. 5. 1928.

»Conte Verde« 10. 5. 1928.

»Conte Rosso« 31. 5. 1928.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Principe di Udine« 15. 6. 1928.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke za stopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Dne 13. maja t. l. bo občni zbor »Kmečke posojilnice« v Kostanjevici. — Predsednik.

Franc Prencis, izdelovatelj orgel in harmonijev v Solkanu se priporoča preč. duhovnikom in drugim za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Pregledi brezplačno!

Največja zaloga mrtvaških predmetov. Kompletni pogrebi III. reda, všteti venec od 140 lir naprej. Ne pustite se pregovarjati od nikogar. Konkurenca izključena. — Terezija Pavšič, Via Monache 10 — Gorica.

Neprekosljiv gramofon, ki je prenosljiv.

The New **DECCA**
WOKULAT
Gorizia - Corso
Tel. 347

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
nšesih, nosu in grlu,
bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

Zdravilišče Rogaška Slatina

Največje in najmodernejše urejeno zdravilišče v kraljevini SHS.

SVETOVNI ZDRAVILNI VRELCI:

»TEMPEL“ „STYRIA“ „DOMT“

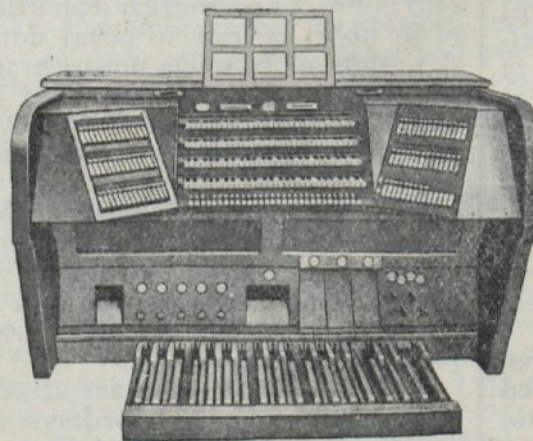
Zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter

Sezona: 1. maja do 30. septembra.

Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta.

Cene zmerne. - Izven glavne sezone znatni popusti. - Svira vojaška godba. - Radio Največji komfort. - Prometne zveze zelo ugodne. - Na železnici izredni popusti. - Razpošiljanje mineralne vode. - Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

ZITZMANN & JEŽEK

Tovarna orgel, harmonijev in klavirjev, — ustanovljena l. 1928. — Delo prvovrstno, po vsakem načrtu. Cene zmerne.

Glasbeni svetovalec:
Emil Komel, učitelj glasbe.
Odlične reference!!!

GORICA - Corso Verdi šte. 30
STANOVANJE: Via Ponte Isonzo 17

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Reichenhart & Haymann, vrhunsko blago za poročence kakor tudi velike izbire moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! **Cene zmerne!**

Dva milijona lir

je nakazal ministrski predsednik Mussolini za po potresu prizadete nesrečneže v Bolgariji in Grčiji. Vsaka država dobi po en milijon.

Poroka.

V ponedeljek 30. m. m. se je vršila v Turinu slovesna poroka pištojskega vojvode s princezino Lidijo Arenberško. Poroki je prisostvoval tudi kraljevski par.

Prerok potresov.

Ravnatelj potresne opazovalnice v Faenzi Bendandi je potresa na Bolgarskem in Grškem napovedal že 4. aprila tega leta. Sedaj pa pravi, da se bo med 4. in 5. majem tresla zemlja v Egejskem in Jonskem morju, 10. maja v Bolgariji in na Kitajskem, 23. maja v Alpah in 28. maja v Mali Aziji.

Nemški preoceanski letalci

so zapustili svoje letalo »Bremen« na otoku Greenly Island in z nekim ameriškim letalom odleteli proti New Yorku. V New Yorku so jih sijajno sprejeli. Ameriška vlada jih je odlikovala z najvišjim ameriškim letalskim odlikovanjem.

Potresi se nadaljujejo.

Na raznih krajih balkanskega polotoka so zopet čutili močne potresne sunke, ki so napravili mnogo škode. Zlasti je trpelo mesto Odrin. V Korintu so se porušile še zadnje hiše. Razvaline so ubile 14 ljudi.

Gasparri odstopi?

Po italijanskem in inozemskem časopisju se trdovratno vzdržujejo vesti, da bo papežev državni tajnik kardinal Gasparri odstopil. Kot njegovega naslednika imenujejo nuncijska v Berlinu Pacellija.

Mussolini in južno Tirolsko.

Poročevalec berlinskega lista »Tag« je bil pri Mussoliju. Govorila sta marsikaj. Poročevalec je med drugim vprašal Mussolinija, zakaj ne dovoli nemških šol, ko imajo vendar Arabci v Tripolisu šole v materinem jeziku. Mussolini je odgovoril, da je še nemških šol na Tirolskem. Vrhu tega imajo Nemci še časopisje.

Cena soli znižana.

Cena soli se bo s prvim majem znižala za polovico.

Izgubljeni in zopet najdeni sin.

V Zagrebu živi že dolgo časa ruski emigrant Teodor Schiller, ki je bil prej knjigovodja ruske državne banke v Moskvi. Schillerjev sin je bil l. 1917. ujet. Od takrat ni bilo več sledu o niem. Te dni pa je Schiller bral v listih, da je kanadski pilot Duka Schiller letel na pomoč nemškim preoceanskim letal-

talcem na Greenly Island. Poročilo v časniku je bila pridejana tudi slika. Stari Schiller je takoj spoznal svojega sina, o katerem je mislil, da je že mrtev. Takoj mu je pisal in v kratkem se bo preselil k njemu v Ameriko.

Ricci v Gorici.

V sredo popoldne je dospel v Gorico osrednji predsednik balilske organizacije poslanec Ricci. Obisk je bil zaseben. Ricci si je ogledal goriško Balillo. Nato je šel v Renče. Sedaj se je pa že vrnil v Rim.

Proračun za l. 1928.—29.

znaša 18 milijard 190 milijonov lir dohodkov in 18 milijard 178 milijonov lir stroškov. Prebitok znaša torej 12 milijonov lir.

Nobile nadaljuje polet.

V sredo 2. maja ponoči se je zrakoplov »Italija« dvignil zopet v zrak in odletel bliže svojemu cilju, to je proti tečaju. Zrakoplov se bo ustavil najbrž na Spitzbergih.

Vihar na Bolgarskem.

Po potresu je Bolgarijo obiskal še vihar, ki je divjal v torek 1. maja v okolici Stare Zagore. Mnogo hiš, ki jih je potres poškodoval, se je podrlo. Kakih 50 ljudi je mrtvih.

Občinski sosveti.

Ministrski predsednik Mussolini je ukazal prefektom, naj kmalu sestavijo občinske sosvete. Člani sosvetov bodo vzeti iz sindikatov.

Wrangel pokopan v Jugoslaviji.

Zadnjega protiboljševskega generala Wrangla, ki je, kot smo poročali, umrl v Bruslju v Belgiji, bodo pripeljali v Belgrad, kjer ga bodo pokopali v ruski cerkvi.

Tržne cene.

dne 1. maja 1928.

Česnik cent 90 do 1 kg; šparglji L 3.40 do 4 kg; broklji L 1 do 1.40 kg; kisle zelje L 1.60 kg; artičoki 30 do 60 cent. kos; čebula L 1 do 1.20 kg; fižol navaden L 1.80 kg; fižol koks L 2.60 kg; solata L 1.30 do 1.50 kg; krompir stari 60 do 70 cent. kg, novi L 2 do 2.20 kg; grah L 1.20 do 1.60 kg; peteršilj L 1.20 do 1.60 kg; repa kislja 80 cent. do 1 L kg; radič zelen L 1 do 4 kg; špinača 80 cent. do 1 L kg; ohrovt L 1 do 1.20 kg; grah istrski L 4.20 do 4.60 kg; grah domač L 4.50 do 5 kg; pomaranče L 2.40 do 3.40 kg; fige suhe L 1.80 do 2.40 kg; limoni 15 do 20 cent. komad; jabolka L 2 do 6 kg; orehi L 3.60 do 4 kg; lešniki L 7.50 do 8 kg; hruške L 2 do 5.40 kg; češplje suhe L 3 do 4 kg; maslo sveže L 14 kg; maslo presno L 17 do 18 kg; mleko L 1 do 1.10 liter; med L 8 kg; jajca 40 do 45 komad.

Kaj je novega na deželi?

Otalez.

Tudi v naših visokih gorskih hribovih je narava oživila. Vse je ozelelo. Črešnje že cvetejo, hruške in jablane se bodo pa zdaj v maju odele v lepo cvetje. Imeli bomo v resnici pravi »gorski raj«. Pa pri vsej tej naravni lepoti ne vidimo dobrovoljnih obrazov. Vse več ali manj tare skrb za preživljanje. Na vseh krajih občutimo pomanjkanje denarja za nujne gospodarske potrebe. Kaj, ko bi začeli malce bolj varčno in trezno živeti? Količnik denarja gre za tobak, pijačo, elegantno obleko in drugo! Sedanji ljudje ne morejo verjeti, kako se je pred 50 leti živelu priprosto z domačo hrano in kako so bili vsi veseli in zadovoljni. Četudi težko, vendar se bo treba prilagoditi razmeram, ako bomo hoteli ostati na lastnem domu. — Dne 16. 4. nas je zapustil č. g. kurat, ki se je šel zdraviti v Trst. Želimo, da bi kmalu okreval in se zdrav vrnil med svoje ovčice. Za nujna cerkvena opravila pride č. g. kaplan iz Cerkena, kateremu se za trud in skrb lepo za-

hvaljujemo. Pre 14 dnevi je umrla Lapanca Marija, po dom. »Zaklančarica« v Lazcu v 58. letu. Bila je res dobra, skrbna in radodarna gospodinja. Bog ji daj sveti raj, družini pa naše sožalje. — Letos se je začela popravljati občinska pot iz Plužnje do Urbanove žage; delo dobro napreduje. Na drž. cesti je tudi polno dela. Zeraven šole v Otalezu se gradi kasarna. Vse to prinaša nekaj zaslužka in lajša brezposelnost.

Grgar.

Iz naše občine se le redko kdo oglasi. Lahko bi javnost menila, da se cedi po naši dolini sam med, to da bila bi v zmoti. Tudi pri nas vse stoka radi mizerije, ki jo povzročajo slabe letine in brezposelnost. Mnogi so že vzeli v roke potno palico in so si šli iskat zaslužka v daljnjo Ameriko, drugi so pa odšli v Francijo in Belgijo. — Mlekarna deluje od januarja in upamo, da nam bo donajala stalne, čeprav skromne dohodke. — Davno obljubljene zvonove smo tudi vdobili. Sprejeli smo jih slovesno pri slavoloku, kjer je imel g. kurat Filipič kratek, a pomenljiv nagovor. Od

slavoloka smo spremljali zvonove do cerkve, kjer smo zapeli »Te Deum« v zahvalo, da so se zopet vrnili med nas božji klicarji. — Naše cerkveno petje se je zmaličilo. Pa o tem več pri drugi priliki.

Slokarji (Lokavec pri Ajdovščini).

Pred par dnevi je privzela semkaj velika korijera iz Trsta — polna izletnikov. Bili so to ljudje različni po narodnosti, a vsi ljubitelji narave. Voz se je ustavil v naši vasi in izletniki so odšli peš proti Trnovski planoti. Neki gospod je pa krenil proti Otlici, najbrž je hotel priti skozi »luknjo« na vrh pogorja. Nesreča je hotela, da je zgrešil stezico in prišel med nevarne stene, ki tam žugajoče kričijo: »ne dotikaj se nas!« — Ko se je oprijel ene teh čeri, se je odkrnila stena in mož je telebnil s skalo vred v globino, kjer ga je našel nek gorski pastir, ki je slučajno tam blizu pašel in slišal obupne glasove: na pomoč. Korijera ga je odpeljala napol v nezavesti in zelo pobitega k ajdovskemu zdravniku, ki ga je za silo obvezal in potem odposlal v bolnišnico v Gorico. To naj bo poučna šola gg. izletnikom. Kdor ne pozna terena, naj povpraša v gostilni g. Edmunda Čibeja pri Slokarjih, kjer dobi natančna pojasnila in informacije za ture po pobočju Gore in po celem Trnovski planoti. Tam se dobi tudi vodnik.

Sv. Mihael.

Dne 28. aprila je umrl v 70. letu starosti Gruden Franc, oče devetih otrok. Vse dni življenja skoro da ni vedel, kaj je bolezen, a sedaj ga je v nekaj dneh kar naenkrat potrla in odšel je k Njemu, v katerega je vedno zaupal in veroval. Bil je zelo skromen in potrpežljiv ter je uil z vsako rečjo, tudi nepriliko, vedno zadovoljen, da si ga lahko vzame mo za vzgled. Naj mu bo lahka domača gruda, katero je vse življenje tako vztrajno obdeloval ter sebe in družino pošteno preživljal. Ostalim in prijatelju Lojzetu, sinu rajnkega, ki je šel minulo leto novembra v Ameriko, naše iskrono sožalje.

Orehok.

V soboto 21. m. m. smo položili v hladno gomilo drugo cvetko iz naše Marijine družbe. V cvetju nedolžnosti nas je zapustila šestnajstletna Marija Peternelj iz Jesenice ter šla v boljše domovino večne blaženosti. S cvetjem in petjem so jo spremile na zadnji poti njene zveste tovarišice. Tem potom se najsrčneje zahvaljujemo vsem onim, ki so na kakršenkoli način pomagali in tolažili pokojno Marijo v trpljenju polnih urah. Najtoplejša zahvala tudi prečastitemu g. župniku za tolažilne besede ob odprtem grobu.

Pečine.

Dopis v predzadnji »G. S.« pod naslovom »S tolminskih hribov« boli, zato ni čuda, da prizadeti stikajo za piscem. Tudi moja oseba se jemlje v poštev, češ, da sem jaz pisal ta dopis. Izjavljam, da nisem z dopisom, ki ni bil povsem točen, v nobeni zvezi in prosim uredništvo, da mi to potrdi. Nace Pisk. (Potrjujemo. Uredništvo.)

Renče.

Za Biljenci so se pokazali Renčani s cerkvenim koncertom. Odrežali so se prav tako dobro kot v Biljah. Priznanje za trud gre seveda v prvi vrsti pevovodji Romanu Pahorju in pa preč. g. dekanu, ki je s svojim vztrajnim delom in s svojim blagim nastopom spravil skupaj dober cerkveni zbor. Človek bi ne bil sodil, da pojo domači pevci po komaj štirinajstdnevem vežbanju. Kaj vse premore navdušenje za lepo pesem! In kako lepe biserčke ima slovenska cerkvena literatura!

Najprej je treba povedati, da je poslušavcem najbolj ugajala Vodo-pivčeva »Krasna vseh devic Devica«, ki jo je pel g. Joško Bratuž. Mešani

zbor se je pa najbolj postavil v Mavovi »Mati moja«. Naš domači baritonist g. Arčon je v nedeljo imel še bolj srečen dan kot v Biljah. Do izraza je prišel zlasti pri Vodo-pivčevi »Ti sam Gospod« za bariton in tenor solo. Le nekoliko več linije bo moral prihodnjič držati. Dihalna tehnika mu bo tudi to prinesla.

Ker zgolj samo hvalisanje, ko to delajo nekateri časopisi, ni na mestu, povem tudi to, da so ženski glasovi preveč odprti. Zato so tudi lezli vedno višje. To se je v zelo akustični renški cerkvi precej opazilo. Torej: vaje, da ne bo prišla prihodnjič lepa Kimovčeva »O Jezus čudoviti Bog« ob veljavo.

O orglah bi se dalo tudi še kaj reči. Njih vrednost so pokazali spretni orglavci g. Seghizzi, stolni organist, J. Kacin in L. Bratuž. Plemenito je prav dober, pedal je pa biljenski boljši.

V ta cerkveni koncert so nas prav lepo uvedle iskrene besede č. g. Terčelja, ki je tako lepo orisal petje in njegov pomen za lepoto in čast hiše božje. Naše ljudstvo je z obilno vdeležbo pokazalo, da to razume. Bog daj, da bi nas tako lepo cerkveno petje še kje združilo. Cerkveni zbori, zganite se!

Ustje.

Na Ustju smo imeli na belo nedeljo ples. Vreme je nagajalo in blata je bilo do gležnjev, vendar plesalcev in plesalk ni manjkalo. Ubogi novi čevljički in svilene nogavice! Šol. otrokom je bilo seveda prepovedano iti k plesu. A kaj se briga današnja mladina — in starši — za take prepovedi; otrok-gledalcev je bilo vse polno okoli plesišča. Pa se pripelje g. podestà in pravi: »Otroci, ali ne greste plesat?« Otroci se mu izgovarjajo, da je gdč. prepovedala, a on jih zavrne: »Machè, la signorina, la signorina non vi vede...!« In kupil je vsakemu po en biškot. Tako se vzgoja v mladini pokorščina do predstojnikov in tako se tolmačijo odredbe najvišjih oblasti proti plesu.

Hudajužna.

V nedeljo dne 22. aprila je tudi pri nas zapela harmonika. Pri našem Čebelarju smo že domači. Nekateri — fantje in dekleta — smo pri njem že angažirani. V kratkem dobimo stalno plačo. Doslej smo redno plesali brez oblastvenega dovoljenja. Zdaj bo — upamo — dal naš gospodar prostore kolavdirati kakor velika gledališča. Tudi sedna gostilna pri Pajntarju bo morala prositi, da se ji dovoli ob nedeljah točiti do jutra. Ponosni smo, da je večkrat med nami marsikaka inteligentna oseba. »Straža« je obljubila odslej tudi nam stalen kotiček.

Kaj maramo mi,
k' smo fantje mladi,
še hlače prodamo itd.

Col.

Naša nova občinska uprava nam je oskrbela občestno razsvetlavo po vasi. Nabavljenih je bilo sedem luči-petrolejk, katere so pritrjene na važnejših mestih vasi. Svetilke delajo nemalo preglavice občinskemu slugi za prižiganje ob večerih, ko razsaja daleč po Vipavskem zna na burja. — Čutimo potrebo omeniti, da je zadnjih par stavkov dopisa v 32. št. »Gor. Straže« nekoliko naježilo obrvi tozadevno odgovornim činiteljem, ki skušajo skrivati omenjeno napako pod plaščem nedolžnih. Pomnite, da s tem načinom izgublimate zaupanje ljudstva in se tako vzbujate splošna nevolja. Povedati moramo, omenjenega dopisa nista pisala Jožef Hladnik in Lenart Skvarč ter je sumničnen istih neopravičeno. Prosimo slavno uredništvo, da nam to potrdi.

Več domačinov. (Potrjujemo. Uredništvo!)

Pisano življenje.

Očka Andrieux.

Na Francoskem imajo zdaj volitve. Pri volitvah je sploh vedno veselo. Saj kandidatje sami s svojo duhovitostjo ali pa neumnostjo za to dovolj skrbe.

Med najbolj zanimivimi kandidati na Francoskem je brez dvoma Louis Andrieux. Mož je bil advokat, policijski prefekt v Parizu, poslanik v Madridu, pol stoletja že poslanec, nazadnje je šel delat doktorat iz filozofije; najbolj zanimivo je pa to, da ima že 86 let. Še preden je prvič šel v poslansko zbornico, je začel svojo doktorsko nalogo. Ko je po 50-letnem poslančevanju odložil mandat, je na koncu svojega zadnjega govora še zaklical svojim tovarišem: »Pa ne mislite, da ste se me že odkrižali!« Šel je skončat doktorsko nalogo. Pred letom je drugič promoviral in zdaj hoče izpolniti obljubo, ki jo je dal tovarišem ob slovesu.

Kakor kaže, bo tudi uspel, ker je pri ljudstvu svojega okraja tako priljubljen, da ga sploh zovejo »očka Andrieux«. Prigode se pa očki kandidatu tudi take, da postaja čim dalje bolj slovit. Vaške fantje zna na volivnih shodih tako opiti, da vsi omahnejo prej pod mizo kot on. Ko se pripelje v vas na svojem majhnem, staromodnem avtomobilu, hiti staro in mlado v krčmo k shodu, ker vedo, da bo par uric smeha.

Pred dnevi je Andrieux prišel na shod v vas Noyers. Med govorom opazi ob steni debelo postavlo z razgaljenimi prsi in dojenčkom. Kandidatu brž šine na um, da bi bilo dobro kako reči o ženski volivni pravici. Prikloni se torej proti tisti osebi ob steni in prične: »Velednjena mati z lepim sinčkom, vi ste danes moja edina poslušavka, ki znate pametno združiti materinsko dolžnost z delom za javni blagor. Zato vam ob tej priliki izjavljam, da sem izrazit privrženec ženske volivne pravice. Upam zatorej, da boste pregovorili svojega moža, naj odda meni svoj glas. V znak mojeg spoštovanja pa dovolite, da vam poklonim ta šopek.« In očka Andrieux jo rine sredi poslušavcev s šopkom v roki proti poslušavki. Ne more si pa razlagati, čemu se vse občinstvo krohoče. Šele ko je stal tik pred nosom ogromne dozdevne matere, se je začel tudi sam krohotati. Mati ni bila mati z dojenčkom v naročju, pač pa golo brad debeluhar z razpeto srajco in najmlajšim otrokom v naročju. »No, pa le dajte sem tiste rože,« je dobrodušno zagodrnjal možakar. »Moj glas bo za vas. Otrok pa ni sin, marveč punca; pa nič za to!«

Pravični slepar.

Ta se je zgodila pa, no, recimo — v Kanadi v Quebecu. Sleparija je pa take sorte, da niti pazljivi bravci ne bodo mogli pogruntati, ali je sleparija ali zgolj premetenost, ki ji sodnik z najbolj zvitimi paragrafi blizu ne more.

V najlepši hotel v Quebecu se pripelje krasen mlad mož s celim kupom potnih kovčkov, z lakajem in osebnim tajnikom. Vsekakor bogati človek plačuje svoj vsakotedenski visoki račun le s čeki, ki jih največja mestna banka tudi točno vnovčuje. Elegantni bogatin zahaja v najvišje kroge, razsipa franke kot kak lord. Nekega dne, po štirinajstih dneh bivanja, obiše dozdevni Krez največjo zlatarsko trgovino v Quebecu. Izbere si brez velikega obotavljanja dragocen prstan za 16.000 frankov ter plača s čekom. Zlatar prosi, ves iznenaden nad tako izrednim kupcem, za jamstvo. Bogatin ga opozori, naj se obrne za pojasnilo o njegovem premoženjskem stanju kar na ravnatelja hotela, kjer on biva. Po tele-

fonu zve zlatar od ravnatelja, da je gospodu treba kar brez vse skrbi zaupati, ker doslej je banka njegove čeke še vselej točno izplačala. Zlatar zdaj brez obotavljanja prstan izroči.

Komaj stopi mladi mož iz prodajalne, jo vreže naravnost k družgemu juvelirju, znani tvrdki, ki ima podružnice po vseh milijonskih mestih. Tu ponudi prstan za 10.000 frankov, češ, da mu ne dopade več. Lastniku te zlatarne se jame čudno zdeti, da bi ta človek kar tekom par minut izgubil 6000 frankov ko da bi pihnil. Stvar mu postane sumniva. Skrivoma obvesti prvega zlatarja. Obema postane zdaj jasno, da je dozdevni bogataš plačal prstan s ponarejenim čekom in da hoče prisleparjeno blago brž oddati in tako prislužiti 10.000 frankov. Čez pet minut je že policija v prodajalni. Elegantni človek dela čudne obraze, ko ga detektivi povabijo na policijo.

Še bolj čuden obraz je pa naredil naslednje jutro prvi zlatar, ki je samo za poskušnjo nesel ček na banko. Tu so izjavili, da ima gospod še dosti naloženega in so ček brez odloga izplačali. Na policiji so potem seveda gospoda, z mnogimi opravičbami, izpustili.

Še isto popoldne pa sta bila zastopnika obeh zlatarskih tvrdk povabljeni na sodišče. Tožil je pa zdaj elegantni in bogati kupec, ker so ga po krivem sumničili in povzročili njegovo aretacijo. Pravda se je vlekla tako dolgo, dokler ni mož dobil 30.000 frankov odškodnine za omadeževano čast.

Lahko se je potem vsem skupaj v pest smejal!

Zaušnica — 13.000 frankov.

Berlinčan dirja po gladki švicarski cesti v svojem elegantnem črno poniklanem avtu. Ko malo popusti od dirke, pribriži zadaj švicarski tovarnar in hoče nemškega avtomobilista prehiteti. Ta pa ne! Vozi tako spretno in urno pred švicarjem, da ne da letemu prostora drugje kot zadaj. V tovarnarju se je kar kuhalo, da mora biti za zavoro in prah požirati. Ko prideta do postaje v St. Gallenu, kjer stopita vsak iz svojega avtomobila, pristopi Švicar k Nemcu in mu prisoli tako klopoto, da je po vsem kolodvoru odmevalo. Mož iz Berlina pa urno v avto in na sodišče. Pricitrali so še Švicarja, ki se je moral poravnati za 11.000 frankov in dva meseca pogojno. Vsled zadnjega pristavka se je mož pritožil na višje sodišče. To je sicer zbrisalo ona dva pogojna meseca, a mu v zamešno naložilo še 2000 frankov. Tisto prehitavanje in zaušnica sta ga torej precej štala.

Politična hitrica.

Veliki katoliški list »El Debate« iz Madrida prinaša zanimivo sliko, kako hitro so se na Španskem menjale vlade zadnjih 100 let. Od l. 1833. je imela Španija 81 civilnih vlad, ki so živele 65 let in 32 vojaških vlad t. j. z generali na čelu, ki so vladale skupaj 29 let. Najmanj časa se je držala vlada predsednika Conde de Cleonarda, ki je l. 1849. vladal le en sam dan. 26 kabinetov je padlo že po 3 mesecih. Dobro se je držal ministrski predsednik Sagasta, ki je šel s svojimi tovariši iz ministrske palače šele po trinajstih letih in pol.

Zasluzen mož.

V Rio de Janeiro v južni Ameriki je poklicni plesavec Karl Nicolas postavil nov rekord. Plesal je namreč 206 ur ali nad 17 dni nepretrgoma. Brumni meščani so ga pa hoteli gledat. Pri plesu je menda shujšal kakih 11 kilogramov. Sedaj pa je znamenita osebnost v Ameriki.

ZAHVALA

ob priliki izgube naše ljubljene

Kristine Lokarjeve

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami v tej težki uri.

Gorica, dne 30. aprile 1928.

Družini
dr. Bačar in Dekleva.

OKULISTIČNI AMBULATORIJ

Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg

sprejema od 11½ do 12½ dop.
in od 3 do 4 pop.

Corso Verdi 28, Gorica.

PLJUČNE BOLEZNI

Dott. Cerretti

Radiologični kabinet je odprt:
v Vidmu: Via del Sale 15 (vse dni)
v Gorici: Via Barzellini 3 (ob sredah in petkih ob pop. urah).

KURJA OČESA

(KALI)

izginejo brezpo-
gojno z uporabo
mazila

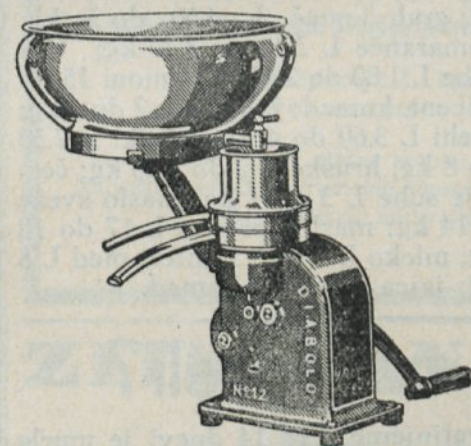

iz založbe lekarne

SPONZA, Trst, Via Tor S. Piero N. 10

Varujte se pred ponaredbami.

V vseh lekarnah po znižani ceni L. 3

Pojasnila prebivalcem goriške
pokrajine daje zastopnik tvrdke

Vittorio Jonson, Gorica

Via Contavalle 4-II.

Invalid, 35 let star, išče službe kot paznik, vratar, skladiščnik ali kako drugo lažjo službo. Dotičniku, ki mu to preskrbi, da primerno nagrado. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bolaffio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Zdravnik

za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria šte. 20
in v svoji podružnici
pri SV. LUCIJI šte. 35

Temeljita izraba mleka doma, v mlekarni in na planini je mogoča edino s pomočjo posnemalnika

DIABOLO

ki je prvovrsten švedski svetovni izdelek, trpežen, priprost.

Cena od 400 lir naprej.

Plačuje se lahko v obrokih.

Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.

KNUT JONSON, BOLZANO

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.

Vloge na knjižice po 4 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.